

Titel på presentationen:

Tecknade serier i klassrummet: Historiedidaktiska och litteraturredidaktiska perspektiv

Målgrupp: Ämneslärare och elever i gymnasieskola (svenska och historia)

Nyckelord: Tecknade serier, historiedidaktik, litteraturredidaktik

Namn på presentatörer: Radu Harald Dinu, Stina-Karin Skillermark, Joakim Öberg

Emailadresser till presentatörer:

Radu Harald Dinu Radu.Dinu@ju.se

Stina-Karin Skillermark stina-karin.skillermark@ju.se

Joakim Öberg joakim.oberg@ju.se

Organisation: HLK

Inledning

Den skrivna texten har länge haft företräde framför bilden inom undervisningssammanhang. Med undantag för bildundervisningen eller konsthistoria har visuellt material i många ämnen behandlats som något perifert eller enbart illustrativt. Som Peter Englund medgav 2022: "Som de flesta historiker har jag främst använt bilder på just det sätt...enbart som illustrationer" (Englund, 2022, s. 288). Detta gäller inte bara bildkonsten, utan också tecknade serier, som vid en första anblick kan framstå som motsatser till skolämnen som svenska eller historia. Serier förknippas ofta med underhållning och lekfullhet, medan litteratur och historia bär på en tradition av att uppfattas som seriösa, tyngda av komplexitet och faktainnehåll, och i hög grad grundade i skriftligt material. I denna studie vill vi utmana denna föreställning genom att förena insikter från såväl *comics studies*, som litteratur- och historiedidaktik. Studien är en del av projektet *Educomics* vid Högskolan för lärande och kommunikation som genomförs under 2024-2025.

Syfte/forskningsfrågor

Det övergripande syftet med studien är att undersöka hur tecknade serier och serieromaner kan användas som didaktiska verktyg i undervisningen i svenska och historia, med särskilt fokus på att främja visuell litteracitet och aktualisera frågor om social rättvisa. Valet av seriemediet framför andra visuella uttrycksformer motiveras av dess hybrida karaktär: serier förenar visuella och skriftspråkliga element i en narrativ grammatik som på ett unikt sätt kan förmedla komplexitet, tvetydighet och mångperspektivitet – egenskaper som är centrala för historisk förståelse och tolkning av litterära verk. Detta undersökte vi genom att låta ämneslärarstudenter i svenska och historia arbeta med tecknade serier för att upptäcka mediets didaktiska potential.

Tillvägagångssätt

Undersökningen genomfördes inom två kurser på ämneslärarutbildningen vid Högskolan för Lärande och Kommunikation. Studenterna förväntades tillägna sig kunskaper om serieadaptioner av äldre västerländsk litteratur och serier som behandlar historiska skeenden. Med inspiration från Design för lärande (Selander & Kress, 2021) integrerades seriemediet för att ge dem erfarenhet av visuellt undervisningsmaterial och reflektion kring hur visuella uttryck kan främja lärande i båda ämnena. Empirin består av studentgruppers anteckningar, skriftliga reflektioner

och videoobservationer, där 360-graderskameror användes för att fånga både tal och kroppsspråk i smågruppsdiskussioner.

Preliminära resultat

De preliminära resultaten visar att studenterna välkomnade seriemediet som ett komplement till traditionella läromedel och såg dess potential som didaktiskt verktyg i både utbildning och framtida undervisning. Deras resonemang bekräftar tidigare forskning om seriers förmåga att öka tillgängligheten till svåra texter och stärka elevers engagemang.

Referenser

Englund, P. (2022). Om bilder som källor. *Historisk tidskrift*, 142(3), 485–493.

Selander, S., & Kress, G. R. (2021). *Design för lärande : ett multimodalt perspektiv* (Tredje upplagan). Studentlitteratur.